

**Predlog platforme za učešće ministra ljudskih i manjinskih prava Fatmira Gjeke
na Globalnom samitu o invaliditetu, 2- 3. april 2025. godine, Berlin, Savezna
Republika Njemačka**

Ministarka za ekonomsku saradnju i razvoj Svenja Šulc uputila je poziv za učešće na Globalnom samitu o invaliditetu, koji će biti održan u Berlinu 2- 3. aprila 2025. godine. Budući da je oblast prava lica sa invaliditetom nadležnost Ministarstva ljudskih i manjinskih prava s aspekta ljudskih prava, poziv je dostavljen ministru Fatmiru Gjeki.

Riječ je o trećem globalnom Samitu koji se ove godine održava u saradnji Savezne Republike Njemačke i Jordana (prethodni samiti održani su u Oslu i Londonu). Treći Globalni samit motivisan je realnim pokazateljima potreba i položaja 15% svjetske populacije koju čine osobe sa invaliditetom, čije bi zanemarivanje i odsustvo inkluzije moglo da rezultira gubitkom opšteg društvenog proizvoda u nivou od minimum 7%, a da je jedan od ciljeva Samita ubrzanje implementacije Konvencije Ujedinjenih Nacija o pravima osoba sa invaliditetom (CRPD). Shodno navedenom, moto Samita biće „15% (GDP) za 15% (populacija OSI)“. Na Samitu će biti usvojena Aman- Berlin deklaracija i lansiran „hub“ za podršku lokalnim zajednicama za jačanje otpornosti gradova. Crna Gora će podržati Aman-Berlinsku deklaraciju, čija je svrha podsticanje sprovođenja UN Konvencije o pravima osoba sa invaliditetom (CRPD), posebno u oblasti međunarodne saradnje, naročito međunarodne razvojne saradnje i humanitarnih akcija.

Položaj osoba sa invaliditetom širom svijeta, uključujući i naš region, i dalje je obilježen brojnim izazovima – od otežanog pristupa obrazovanju i zapošljavanju, do nedovoljne uključenosti u donošenje odluka koje ih se direktno tiču. Uprkos postojećim zakonima i međunarodnim konvencijama, osobe sa invaliditetom se svakodnevno suočavaju sa preprekama koje ih onemogućavaju da ravnopravno učestvuju u društvenom životu. U tom kontekstu, 3. Globalni samit o invaliditetu u Berlinu predstavlja izuzetno važnu platformu za razmjenu iskustava, jačanje međunarodne saradnje i kreiranje konkretnih mjera koje mogu doprinijeti unapređenju prava i položaja osoba sa invaliditetom.

Učešće na ovom forumu prilika je da se glas osoba sa invaliditetom iz naše zemlje čuje na globalnom nivou, ali i da preuzmemo primjere dobre prakse i dodatno osnažimo naše napore ka izgradnji inkluzivnijeg društva.

Značaj učešća delegacije:

Učešće delegacije Ministarstva ljudskih i manjinskih prava na 3. Globalnom samitu o invaliditetu ima veliki značaj jer potvrđuje institucionalnu posvećenost unapređenju prava osoba sa invaliditetom i jačanju inkluzivnih politika. Samit okuplja ključne međunarodne aktere, donosi odluku i organizacije koje oblikuju globalne standarde u oblasti invaliditeta. Učešće delegacije otvara prostor za uspostavljanje novih

partnerstava, razmjenu iskustava i preuzimanje konkretnih mjera koje mogu doprinijeti boljoj zaštiti i položaju osoba sa invaliditetom u našoj zemlji. Istovremeno, to je prilika da se na međunarodnoj sceni jasno pokaže da je inkluzija osoba sa invaliditetom među prioritetima nacionalne politike ljudskih prava.

Sastav delegacije Vlade Crne Gore i troškovi puta:

Pored ministra ljudskih i manjinskih prava Fatmira Gjeke, u sastavu delegacije biće Astrit Hoxha državni sekretar, mr Irena Rakočević direktorica Direktorata za zaštitu i jednakost lica sa invaliditetom i Milica Kadić Aković prevoditeljka.

Troškove puta i boravka članova delegacije snosi Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava.